

זאב ז'בוטינסקי – 50 שנה לפטירתו

נולד באודיסה (רוסיה) במרחשוון תרמ"א (1880) ונפטר ליד ניו-יורק בתמוז ת"ש (1940). מהבולטים שבין מנהיגי התנועה הציונית לאחר פטירתו של חוזה מדינת היהודים, ד"ר הרצל. מדינאי, עיתונאי שנון, נואם מהמזהירים שידעה התנועה, סופר, משורר ומתרגם.

מפעילי ההגנה היהודית ברוסיה הצארית, מייסד הגדודים העבריים במלחמת העולם הראשונה, מפקד ההגנה בירושלים בפרעות הערבים (1920) ואסיר ציון. חבר ההנהלה הציונית ומראשי קרן היסוד. יסד ב-1925 את התנועה הציונית-רביזיוניסטית (הצה"ר). חילוקי דיעות פוליטיים וסרוב הקונגרס הציוני להכיר בתביעתו להגדיר כמטרה הסופית של הציונות, הקמת מדינה יהודית בא"י, הניעו אותו וחבריו לפרוש מהתנועה ולייסד ב-1935 את ההסתדרות הציונית החדשה. כיהן כנשיאה ומ-1937 גם כמצביא האצ"ל בא"י – עד 1940.

ממשלת ישראל הכריזה על שנת תשנ"א כשנת ז'בוטינסקי, לציון 50 שנה לפטירתו, לאחר שתש"ן הוכרזה כשנת הלשון העברית, לציון 100 שנה להתחלת תחייתה.

בול הדואר המונפק עתה ע"י השירות הבולאי של רשות הדואר והשובל שלו אכן מצביעים, בין השאר, על הקשר שבין פעילות ז'בוטינסקי לבין הלשון העברית, תחייתה והנחלתה, בעיקר בקרב יהודי הגולה.

בראותו בשפה העברית "שפה לאומית שנולדה יחד עם העם ולוותה אותו כך או אחרת בכל דרך חייו הארוכה" ("רעיון בית"ר", 1933). הוא קורא לה בשיר "הנדר" של בית"ר "לשון חיי, בגיל, יגון וזעם, שפת עמל, הרהור ושפת

בני: שלשלת פז נצחית בין שיר תל-חי ורעם הפלא של סיני".
כבר בוועידת ציוני רוסיה שהתקיימה בווינה ב-1913
בהרצאתו על "שפת ההשכלה" קבע: "ידע מהיום והלאה כל
מי שבא להיות עסקן ציוני שהוא מחוייב לדעת את הלשון
הלאומית, כי בלעדיה לא יוכל להשתתף באספותינו
הציוניות".

רוב עמיתיו לוועידה התייחסו לפניה זו של ז'בוטינסקי
כמשאלת לב בלבד. ואילו הוא, גם סמוך לפטירתו, חזר וטען
במאמר שפורסם ב"המשקיף" באפריל 1940 "צמרת
הקודקוד שבסולם המפעל הציוני היא דווקא תחיית לשוננו"
– והשימוש בה.

ז' בוטינסקי ראה בלשון העברית והנחלתה גורם מקשר בין
עברנו הרחוק לתקומת עמנו, וכך הוא הגדיר בהספדו
על ביאליק את השפה העברית כ"שפתם של עשרת הדברות
ושל 'האזינו', שפת התוכחה ושפת שיר השירים, שפת אל
טל ואל מטר, ושפת 'נחמו, נחמו עמי', השפה שנשתכחה
והלא נשכחת, שנקברה כבר והיא חיה לנצח – זו שפתו של
ביאליק".

ב משך כל שנות פעילותו המדינית שילב בה ז'בוטינסקי
פעילות עניפה למען החינוך הלאומי-עברי בארצות
הגולה. הוא ראה בחינוך זה, המבוסס על השפה העברית
שפת הוראה בהברה ספרדית של כל מקצועות הלימודים,
מיקשה אחת עם פעילותו להקמת מדינה יהודית והטיף
למענם בקביעות. הוא דרש להקים גני ילדים עבריים, בתי
ספר יסודיים ותיכונים, ומראשית שנות העשרים גם הקמת
אוניברסיטה עברית. במערכת בתי הספר העבריים של
"תרבות" שהוקמו בארצות מזרח אירופה אחר מלחמת
העולם הראשונה, ראה ז'בוטינסקי "מבצרי הרוח העברית
ומעבדות נסיון ליצירת אופיו של העברי החדש". ז'בוטינסקי
פעל לגיוס מורים עבריים ולחיבור ספרי לימוד וקריאה.
מקובל במערכות חינוך זרות באותה עת, הציע להשתמש

בתרגום ספרי לימוד לועזיים לעברית, כולל ספרי קריאה לילדים. במקביל, בחפשו דרכים להנחלת הלשון הציע בשלב הראשון להשתמש בכתבי הלטיני וקרא ללמד קריאת השפה ללא ניקוד ולתקן את הא"ב העברי ע"י תוספת אותיות כסמלי תנועה. כדי לקרב את התלמידים הצעירים לשפה אף השתתף בחיבור האטלס העברי הראשון שפורסם אי פעם בעולם. הוא חיבר מילון למבוגרים, מקראה של 200 מלים המיועדת למתנדבים לגדודים העבריים במלחמת העולם הראשונה ומילון דידקטי "תרי"ג מלים" בכתבי לטיני, שיצא לאור ב-1949. הוא דאג למבטא עברי נכון ואף פרסם חוברת בנושא זה. את שחקני "הבימה" ששהו בברלין לימד דיקציה עברית נכונה.

אם כי תמך וקרא להקים ולבסס אוניברסיטה עברית בירושלים בכדי לאפשר לצעירים יהודים בארצות הגולה, בהן מוגבלות היו אפשרויות לימודיהם האקדמיים ולצעירים בא"י לרכוש השכלה גבוהה, ראה במפח נפש ובבקורת קשה הקמת מכוני מחקר בודדים ויקרים על הר הצופים, שאינם מסוגלים למשוך כוחות מדעיים ממדרגה ראשונה, במקום אוניברסיטה שתתפתח בהדרגה ותקלוט יותר ויותר צעירים יהודיים.

ז' בוטינסקי יזם הקמת קרן לתרגום של יצירות מופת של הספרות העולמית לעברית ובעצמו תירגם את "אספרטקוס" של ג'ובאניולי ואת שיריהם של אדגר אלן פו, פול וורלן ואדמונד רוסטאן, "התופת" של דנטה אלגיארי ו"פאוסט" של גתה. אלה, ושירי "ציון וחול" שחיבר בעצמו תרמו רבות לספרות ולשירה העברית.

ז' בוטינסקי עסק כל חייו הציבוריים בשפה עברית, לא רק בנושא מדעי-לשוני, והפך אותה לאחת מאבני היסוד של מלחמתו המדינית-לאומית.

מכון ז'בוטינסקי בישראל

**Motif: Portrait of Ze'ev
Jabotinsky**

Issue: December 1990
Designer: R. Beckman
Size: 40 mm x 30.8 mm
Plate no.: 83
Sheet of 15 stamps
Tabs: 5
Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.
Method of printing: Offset

**Sujet: Portrait de Ze'ev
Jabotinsky**

Emission: Décembre 1990
Dessinateur: R. Beckman
Format: 40 mm x 30.8 mm
No. de planche: 83
Feuille de 15 timbres
Bandelettes: 5
Imprimerie: E. Lewin-Epstein Ltd.
Mode d'impression: Offset

**Motivo: Retrato de Ze'ev
Jabotinsky**

Emission: Diciembre 1990
Dibujante: R. Beckman
Tamaño: 40 mm x 30.8 mm
No. de plancha: 83
Pliego de 15 sellos
Bandeletas: 5
Imprenta: E. Lewin-Epstein Ltd.
Sistema de impresion: Offset

**חותמת יום ההופעה
FIRST DAY CANCELLATION**

**בחותמת המיוחדת
חתימת ידו של
זאב ז'בוטינסקי
וסמל בית"ר**

The special
cancellation shows
the signature of
Ze'ev Jabotinsky
and the symbol
of the Betar
Youth Movement

creating the new Hebrew character". Jabotinsky worked to recruit Hebrew teachers and to put together Hebrew textbooks and other reading materials. As was common practice for foreign educational systems in those days, he suggested translating foreign textbooks into Hebrew, including reading-books for children. At the same time, while looking for ways of making the language easier to teach, he suggested that, in the initial stage, Latin script should be used and also suggested teaching the reading of Hebrew without using the vowel-points which he thought should be replaced by letters. In order to bring young students closer to the language he composed the first Hebrew atlas ever to be published in the world. He wrote a dictionary for adults and a reader of 200 words for Jewish Legion volunteers in the First World War and a Hebrew textbook "613 Words" in Latin script which was published in 1949. He was concerned about the correct Hebrew pronunciation and published a booklet on this subject, having taught correct Hebrew diction to the actors of "Habima" Hebrew Theatre, while they were in Berlin.

Jabotinsky had called for the setting up of a Hebrew University in Jerusalem to enable young Jews from the Diaspora and Palestine to obtain a higher education, particularly because at that time Jews had little possibility of being accepted to the European universities. At the same time he was greatly distressed and showered much criticism on the establishment of individual, expensive research institutes, which were not capable of attracting first-class scientific minds, on Mt. Scopus. He believed that efforts should be concentrated instead on establishing a proper university which would gradually expand and be able to absorb more and more young Jews.

Jabotinsky initiated the establishment of a fund for the translation of classic works of world literature into Hebrew and himself translated Giovagnoli's "Spartacus", the poems of Edgar Allan Poe, Paul Verlaine and Edmond Rostand, part of Dante Alighieri's "Divine Comedy" and Goethe's "Faust". These, and poems about Zion which he wrote himself, contributed much to Hebrew literature and poetry. Throughout his public life, Jabotinsky promoted the Hebrew language, not only as a subject of scientific-linguistic interest but turned it into one of the key factors in his political and national struggle.

The Jabotinsky Institute in Israel

("Betar Ideology", 1933). In the poem "The Vow", he calls Hebrew "a language living in age, in grief and in anger; a language of work and of thought; my son's language; an eternal link between the song of Tel Hai and the marvellous thunder of Sinai".

As early as 1913, in his lecture on "the Language of Education" at the Zionist congress in Vienna, he declared: "From this day forth anyone who seeks to be active in Zionist leadership will be obliged to know the national tongue, since without it he will not be able to take part in our Zionist meetings".

Most of his fellow delegates at the Congress regarded this demand of Jabotinsky's as mere lip-service to the idea. But close to his death, he returned to this theme, claiming in an article, published in "Hamashkif" in April 1940, "The apex of Zionist achievement is decidedly the rebirth of our language - and its common use".

Jabotinsky saw in the Hebrew language and its ongoing proliferation, the connection between our distant past and the rebirth of our people. In his eulogy on Bialik, he defined the Hebrew language as "the language of the Ten Commandments and of the Song of Moses, the language of the Prayers for Dew and for Rain, the language of Isaiah, the forgotten and never-forgotten language, which was buried long ago and which still lives forever - that is the language of Bialik".

Throughout his years of political activity, Jabotinsky was highly involved in a variety of projects concerned with national Hebrew education in the countries of the Diaspora. He regarded this education, which made Hebrew in its Sephardic pronunciation the language of instruction for all disciplines, as part and parcel of his efforts to establish a Jewish state, and he constantly lobbied on its behalf. He demanded that Hebrew kindergartens be established, and then elementary and high schools, and, from the beginning of the twenties, a Hebrew University.

In the "Tarbut" system of Hebrew schools that were set up in Eastern European countries after the first World War, Jabotinsky saw "the driving force of the Hebrew spirit and the laboratory for

המעצבת: רות מלכא (בקמן)

THE DESIGNER: R. BECKMAN

ZE'EV (VLADIMIR) JABOTINSKY

Born in Odessa (Russia) in October 1880 and died near New York in August 1940, Ze'ev Jabotinsky was one of the most outstanding leaders of the Zionist movement, following the death of the prophet of the Jewish state, Dr. Theodor Herzl. Jabotinsky was a statesman, one of the most brilliant orators of the time, an astute reporter and a writer, poet and translator.

He was among the leaders of the Jewish defence movement in Tzarist Russia, and founded the Jewish Legion in the First World War. He served as Commander of the Hagana in Jerusalem during the Arab riots (1920) and became a "Prisoner of Zion". He was also a member of the Zionist Executive and among the heads of the Keren Hayesod. In 1925 he founded the Zionist-Revisionist Movement (Hatzohar). Political differences and refusal of the Zionist Congress to allow his demand to define the ultimate objective of Zionism as being the establishment of a Jewish State in the Land of Israel, forced him and his comrades to resign from the Movement and, in 1935, to found the New Zionist Organization. He served as its President and from 1937 to 1940 as Commander of the Etzel (Underground Fighters) in Palestine.

The Government of Israel has declared 5751 (1990/91) as Jabotinsky Year, to commemorate the 50th anniversary of his death, following 5750 (1989/90), the year dedicated to the hundredth anniversary of the rebirth of the Hebrew language.

The stamp, and its tab, now issued by the Philatelic Service of the Postal Authority, highlights, amongst other things, the connection between Jabotinsky and the Hebrew language and its rebirth, mainly among Diaspora Jews.

Jabotinsky saw in the Hebrew language "a national tongue which came into being together with the Jewish people and which has accompanied it, in one form or another, throughout its long history"